

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. spalio 19 d.
(OR. en)

14008/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0371(COD)

VISA 200
MIGR 322
FRONT 306
COMIX 444

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. spalio 19 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 642 final
Dalykas:	Pasiūlymas – EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS, kuriuo dėl sustabdymo mechanizmo peržiūros iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1806

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 642 final.

Pridedama: COM(2023) 642 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 10 18
COM(2023) 642 final

2023/0371 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl sustabdymo mechanizmo peržiūros iš dalies keičiamas Reglamentas (ES)
2018/1806**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Bevizis režimas yra labai naudingas ES ir partneriams visame pasaulyje. Dėl bevizio režimo kelionės tampa patogesnės, be to, tai svarbi priemonė žmonių tarpusavio ryšiams, turizmui, ekonominiam vystymuisi ir kultūriniais mainams skatinti. Šiuo metu susitarimus dėl bevizio režimo ES yra sudariusi su 60 trečiųjų šalių¹. Pagal šį režimą šių šalių piliečiai gali be vizos atvykti į Šengeno erdvę trumpam vizitui iki 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį. ES bevizio režimo politika grindžiama vizų režimo abipusiškumo principu.

Bevizis režimas yra labai naudingas abiejų pusių piliečiams, nes taip toliau stiprinami ES santykiai su partneriais. Jis skatina kelionių ir turizmo sektorių, kuriam, EBPO skaičiavimais, 2019 m. teko apie 7 proc. pasaulinio eksporto² ir kuriame sukurta apie 4,4 proc. EBPO šalių BVP³. Bevizis režimas taip pat prisideda prie kultūrinių ir akademinių mainų. Jis taip pat padeda plėtoti diplomatinius santykius ir tarptautinį bendradarbiavimą, todėl didėja politinė sąveika įvairiose srityse: prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo, saugumo, inovacijų ir technologijų.

2019 m. keliautojų tarp ES ir ES nepriklausančių šalių, kurioms taikomas bevizis režimas, skaičius siekė 364,8 mln. Tai yra 7 proc. daugiau nei 2018 m.⁴

Kartu Komisijos vykdoma ES bevizio režimo stebėseną (be kita ko, jos ataskaitos pagal bevizio režimo sustabdymo mechanizmą⁵) parodė, kad dėl bevizio režimo taip pat gali kilti didelių migracijos ir saugumo problemų.

Dėl bevizio režimo gali padidėti neteisėta migracija, kai keliautojai, kuriems taikomas bevizis režimas, šalyje užsibūna ilgiau nei galioja jų viza arba dėl didelio skaičiaus prieglobsčio prašymų, kuriuos pateikia trečiųjų šalių, kurioms taikomas bevizis režimas ir kurių prieglobsčio suteikimo rodiklis yra mažas (nepagrįsti prieglobsčio prašymai), piliečiai. Be to,

¹ Jos išvardytos 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1806, nustatančio trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 303, 2018 11 28, p. 39), II priede. Be to, vizos reikalavimas netaikomas dviejų ypatingųjų administracinių Kinijos regionų (Honkongo ir Makao) ir vieno teritorinio subjekto (Taivano), kurios valstybė nepripažįsta bent viena ES valstybė narė, taip pat Kosovo* (ne vėliau kaip iki 2024 m. sausio 1 d.) piliečiams.

² 2019 m. yra paskutiniai reprezentatyvūs ataskaitiniai metai prieš kelionių apribojimus dėl COVID-19.

³ Safe-and-seamless-travel-and-improved-traveller-experience-OECDReport-for-the-G20-TWG_merged.pdf

⁴ 2019 m. 5 pagrindinės keliautojų iš ES nepriklausančių šalių, kurioms taikomas bevizis režimas, kelionės tikslo šalys buvo šios: Ispanija (61,1 mln.), Prancūzija (54,7 mln.), Italija (51,1 mln.), Vokietija (49,2 mln.), Graikija (25,8 mln.).

⁵ Pagal Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio 4 dalį reikalaujama, kad Komisija stebėtų, ar trečioji šalis, kurios piliečiams, atvykstantiems į valstybių narių teritoriją, nebetaikomas vizos reikalavimas po to, kai Sąjunga ir ta trečioji šalis sėkmingai užbaigė dialogą dėl vizų režimo liberalizavimo, nenutrūkstamai laikosi konkrečių reikalavimų, kurie grindžiami 1 straipsniu ir kurie buvo taikomi vertinant, ar vizų režimas liberalizuotas pagrįstai. Šiuo tikslu nuo 2017 m. Komisija priėmė penkias ataskaitas pagal bevizio režimo sustabdymo mechanizmą dėl Vakarų Balkanų (Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Juodkalnijos, Serbijos ir Šiaurės Makedonijos) ir Rytų partnerystės (Moldovos, Sakartvelo ir Ukrainos) partnerių, kurioms taikomas bevizis režimas. Be to, Komisija, atsižvelgdama į galimybę savo iniciatyva aktyvuoti sustabdymo mechanizmą, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2018/1806 8 straipsnio 3 dalyje, reguliariai stebi, kaip taikomas bevizis režimas su kitomis trečiosiomis šalimis.

kai kuriais atvejais dėl nepakankamo vizų suderinimo su ES vizų politika šalis, kuriai taikomas bevizis režimas, gali tapti tranzito centru asmenims, norintiems neteisėtai patekti į ES.

Be to, dėl pilietybės suteikimo investuotojams programų, kurias taiko trečiosios šalys, turinčios bevizį režimą su ES, gali kilti rizika arba grėsmė valstybių narių viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, įskaitant riziką, susijusią su nusikalstamų organizacijų įsiskverbimu, pinigų plovimu, mokesčių slėpimu ir korupcija. Pilietybės suteikimo investuotojams programomis siekiama pritraukti investicijas, atitinkamos šalies investuotojams iš trečiųjų šalių suteikiant pilietybės teises ne tokiomis griežtomis sąlygomis, kaip taikant įprastą natūralizacijos tvarką⁶. Kai trečiųjų šalių piliečiai, kuriems kitu atveju ES reikalavimas turėti vizą būtų taikomas, dėl tokių programų įgyja šalies, kuriai taikomas bevizis režimas, pilietybę, jie gali tomis programomis pasinaudoti, kad apeitų įprastą trumpalaikių vizų išdavimo procedūrą ir išvengtų su ja susijusios migracijos ir saugumo rizikos vertinimo.

Pastarojo meto geopolitiniai įvykiai padarė didelį poveikį valstybių narių saugumui ir išorės sienoms, o tai rodo, kad užsienio šalių kišimasis valstybių narių saugumui gali kelti didelę grėsmę. 2021 m. spalio mėn. Europos Vadovų Taryba priėmė išvadas⁷, kuriose Komisija raginama pasiūlyti ES teisinės sistemos pakeitimą, kad būtų užtikrintas tinkamas atsakas į hibridinius išpuolius. Bevizio režimo sustabdymo mechanizmas būtų viena iš ES priemonių, skirtų reaguoti į hibridines grėsmes, tokias kaip valstybės remiamas migracijos instrumentalizavimas.

Reglamentu (ES) 2018/1806⁸ nustatytas sustabdymo mechanizmas yra apsaugos nuo piktnaudžiavimo beviziu režimu priemonė. Mechanizmas sudaro sąlygas laikinai sustabdyti vizos reikalavimo netaikymą, jei staiga labai padidėtų neteisėtos migracijos ar saugumo rizika. Tačiau didėjant dėl neteisėtos migracijos kylantiems iššūkiams ir grėsmėms ES saugumui, tapo aišku, kad šį mechanizmą reikia toliau stiprinti ir tobulinti.

Todėl 2023 m. kovo 20 d. laiške Europos Vadovų Tarybai Pirmininkė U. von der Leyen pateikė tokį pasiūlymą: „Komisija sustiprins vizų politikos derinimo stebėseną ir pateiks išsamią ataskaitą, kuria bus sudarytos sąlygos parengti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo iš dalies keičiamas bevizio režimo sustabdymo mechanizmas“. Todėl 2023 m. gegužės 30 d. Komisija priėmė Komunikatą dėl ES bevizio režimo stebėsenos⁹, kuriame nustatytas konsultacijų procesas. Komunikate apžvelgiama, kaip veikia ES bevizis režimas, ir nustatytos pagrindinės problemos neteisėtos migracijos ir saugumo srityse.

Siekiant veiksmingai spręsti daugybę problemų, kylančių dėl bevizio režimo nuolat kintančiomis geopolitinėmis aplinkybėmis, ir atsižvelgiant į konsultacijas su Europos Parlamentu, valstybėmis narėmis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, šiuo pasiūlymu siekiama sustabdymo mechanizmą prie tokių iššūkių pritaikyti iš dalies pakeičiant atitinkamas Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio nuostatas.

⁶ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Investuotojų pilietybės ir leidimo gyventi schemas Europos Sąjungoje“, COM(2019) 12 *final*.

⁷ Europos Vadovų Tarybos susitikimo (2021 m. spalio 21–22 d.) išvados.

⁸ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1806, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus, OL L 303, 2018 11 28, p. 39.

⁹ COM(2023) 297 *final*.

Bevizio režimo sustabdymo mechanizmas

Reglamente (ES) 2018/1806 numatyta visiškai suderinti nuostatas dėl trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami valstybių narių išorės sienas, privalo turėti vizas (toliau – vizos reikalavimas), ir tų trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas. Jame taip pat numatyta galimybė laikinai sustabdyti vizos reikalavimo netaikymą (toliau – sustabdymo mechanizmas).

Šis sustabdymo mechanizmas pirmą kartą pradėtas taikyti 2013 m.¹⁰, visų pirma siekiant sudaryti sąlygas laikinai sustabdyti vizos reikalavimo netaikymą staiga ir smarkiai išaugus neteisėtos migracijos mastui. Po to mechanizmas 2017 m.¹¹ buvo peržiūrėtas: valstybėms narėms tapo lengviau pranešti apie aplinkybes, dėl kurių sustabdymo mechanizmas gali būti aktyvuotas, o Komisijai suteikta galimybė sustabdymo mechanizmą aktyvuoti savo iniciatyva.

Remiantis Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio 2, 3 ir 4 dalimis, dabar sustabdymo mechanizmą galima aktyvuoti, jei:

- gerokai išauga atitinkamos trečiosios šalies piliečių, kuriems atsisakyta leisti atvykti arba kurie, kaip nustatyta, valstybės narės teritorijoje būna neturėdami tokios teisės, skaičius (padidėjimas viršija 50 proc. ribą);
- gerokai išauga atitinkamos trečiosios šalies, kurios prieglobsčio suteikimo rodiklis yra mažas, piliečių prieglobsčio prašymų skaičius (padidėjimas viršija 50 proc. ribą);
- su atitinkama trečiąja šalimi susilpnėja bendradarbiavimas readmisijos srityje;
- padidėja rizika arba kyla didelė grėsmė valstybių narių viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, visų pirma gerokai išauga sunkių nusikalstamų veikų, siejamų su atitinkamos trečiosios šalies piliečiais, skaičius;
- trečiosios šalys, kurioms vizos reikalavimo netaikymas nustatytas po dialogo dėl vizų režimo liberalizavimo, nesilaiko konkrečių reikalavimų, kurie buvo taikomi vertinant, ar vizų režimas liberalizuotas pagrįstai.

Siekdama aktyvuoti sustabdymo procedūrą, Komisija, išnagrinėjusi valstybių narių pranešimą arba atlikusi savo analizę, privalo informuoti Europos Parlamentą ir Tarybą, o po to gali nuspręsti, kad reikia imtis veiksmų ir aktyvuoti mechanizmą. Sustabdymo procedūra aktyvuojama automatiškai, kai paprasta valstybių narių dauguma praneša Komisijai apie vienos ar kelių pirmiau nurodytų aplinkybių buvimą.

Sustabdymo procedūrą sudaro trys etapai:

1. Vizos reikalavimo netaikymo sustabdymas iš pradžių trunka devynis mėnesius; atitinkamas sprendimas nustatomas Komisijos įgyvendinimo aktu. Sustabdymo laikotarpiu Komisija turėtų užtikrinti glaudesnę dialogą su atitinkama trečiąja šalimi, kad susidariusios atitinkamos aplinkybės būtų panaikintos.

¹⁰ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1289/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus, OL L 347, 2013 12 20, p. 74–80.

¹¹ 2017 m. kovo 1 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/371, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 539/2001, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams toks reikalavimas netaikomas, sąrašus, OL L 61, 2017 3 8, p. 1–6.

2. Jei aplinkybės, kurios nulėmė sustabdymą, išlieka, sustabdymas turėtų būti pratęstas deleguotuoju aktu dar 18 mėnesių.
3. Jei iki antrojo etapo pabaigos sprendimo nerandama, Komisija, taikydama įprastą teisėkūros procedūrą, gali pasiūlyti vizos reikalavimo netaikymą panaikinti visam laikui ir tokią trečiąją šalį perkelti iš Reglamento (ES) 2018/1806 II priedo į I priedą.

• **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Reglamente (ES) 2018/1806 išvardytos trečiosios šalys, kurių piliečiai, kirsdami valstybių narių išorės sienas, privalo turėti vizą, ir trečiosios šalys, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas. Reglamentą (ES) 2018/1806 taiko visos valstybės narės, išskyrus Airiją. Jį taip pat taiko Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija ir Šveicarija. Šis reglamentas yra ES bendros vizų politikos, taikomos trumpalaikiam buvimui ne daugiau kaip 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį, dalis.

Pakeitimas dera su naujausiais pagrindiniais vizų ir sienų politikos pokyčiais, kurių tikslas – sustiprinti Šengeno erdvės saugumą.

- Neseniai peržiūrėtas Vizų informacinės sistemos (VIS) reglamentas¹², pagal kurį bus galima nuodugniau patikrinti prašymą išduoti vizą pateikiančių asmenų tapatybę, pašalinti saugumo informacijos spragas geriau keičiantis informacija tarp valstybių narių ir, siekiant geriau kovoti su vaikų grobimu ir prekyba vaikais, sumažinti amžių, nuo kurio imami nepilnamečių pirštų atspaudai. Juo taip pat bus išplėsta Vizų informacinė sistema, kad į ją būtų įtrauktos ilgalaikės vizos ir leidimai gyventi.
- Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS)¹³, kuri yra pažangiai valdomų sienų ir sąveikumo sistemos dalis ir kuria nustatomas elektroninis kelionės leidimas trečiųjų šalių piliečiams, kuriems nereikia vizos.
- Atvykimo ir išvykimo sistema (AIS)¹⁴, pagal kurią kiekvienas keliautojas, atvykstantis į Šengeno erdvę trumpam, turės registruoti savo atvykimą ir išvykimą išorės sienos perėjimo punktuose, kad būtų galima nustatyti užsibuvusius asmenis.
- Antrosios kartos Šengeno informacinė sistema (SIS II), kuri sudaro sąlygas nacionalinėms sienų kontrolės institucijoms, muitinėms ir policijai keisti informaciją, užtikrinant, kad laisvas asmenų judėjimas ES galėtų vykti saugioje aplinkoje¹⁵.

¹² Reglamentas (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas).

¹³ 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1240, kuriuo sukurama Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS) ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 ir (ES) 2017/2226.

¹⁴ 2017 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2226, kuriuo sukurama atvykimo ir išvykimo sistema (AIS), kurioje registruojami trečiųjų šalių piliečių, kertančių valstybių narių išorės sienas, atvykimo ir išvykimo bei atsisakymo leisti jiems atvykti duomenys, nustatomos prieigos prie AIS teisėsaugos tikslais sąlygos ir iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo ir reglamentai (EB) Nr. 767/2008 ir (ES) Nr. 1077/2011

¹⁵ Reglamentas (ES) 2018/1860 dėl Šengeno informacinės sistemos naudojimo neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimui; Reglamentas (ES) 2018/1861 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo patikrinimams kertant sieną, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo; Reglamentas (ES) 2018/1862 dėl Šengeno informacinės sistemos (SIS) sukūrimo, eksploatavimo ir naudojimo policijos bendradarbiavimui ir teisminiam bendradarbiavimui baudžiamosiose bylose.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Ši iniciatyva dera su ES migracijos, sienų valdymo ir saugumo politika, nes jos pagrindinis tikslas – mažinti saugumo ir neteisėtos migracijos riziką Šengeno erdvėje.

Visų pirma siūloma sustabdymo mechanizmo peržiūra padės propaguoti ES tikslus migracijos ir saugumo srityse kovojant su galimu piktnaudžiavimu beviziu režimu, nes dėl to valstybėms narėms kyla rizika, susijusi su neteisėta migracija, viešąja tvarka ir saugumu.

Ši iniciatyva dera su ES išorės santykių politika (įskaitant žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių aspektus), o ypač su jos plėtros politika trečiųjų šalių, kurioms taikomas bevizis režimas ir kurios turi narystės perspektyvą, atžvilgiu.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 77 straipsnio 2 dalies a punktas, kuriuo Sąjunga įgaliojama parengti priemones dėl „vizų ir kitų leidimų trumpam apsigyventi šalyje bendros politikos“. Siūlomu pakeitimo reglamentu plėtojama Šengeno *acquis*.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Reglamentu (ES) 2018/1806 nustatytas sustabdymo mechanizmas yra neatskiriama ES bendros vizų politikos dalis. Tikslą sustiprinti tą mechanizmą galima pasiekti tik imantis veiksmų Sąjungos lygmeniu, t. y. iš dalies pakeitus reglamentą. Valstybės narės šio politikos tikslo negali pasiekti vienos.

- **Proporcingumo principas**

Vadovaujantis ES sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatytu proporcingumo principu, konkrečios priemonės pobūdis ir intensyvumas turi atitikti nustatytą problemą. Dėl visų šioje teisėkūros iniciatyvoje nagrinėjamų klausimų reikia imtis ES lygmens teisėkūros veiksmų, kad valstybės narės galėtų šias problemas spręsti veiksmingai.

Pagrindinis šio pasiūlymo tikslas – užtikrinti, kad sustabdymo mechanizmas būtų geriau pritaikytas greitai ir ryžtingai reaguoti į iššūkius neteisėtos migracijos ir saugumo srityje, susijusius su trečiosiomis šalimis, kurioms taikomas bevizis režimas, taip pat kovoti su bet koku piktnaudžiavimu beviziu režimu.

Be to, sustabdymo mechanizmas turėtų būti taikomas tik kraštutiniu atveju ir jokių būdu ne automatiškai; šiuo atžvilgiu priimant bet kokį sprendimą toliau turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į ES ir atitinkamų trečiųjų šalių santykius apskritai, taip pat į bendrą politinį kontekstą.

Siūlomais pakeitimais neviršijama to, kas būtina ankstesniuose skirsniuose paaiškintiems tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šio pasiūlymo tikslus galima pasiekti tik teisėkūros procedūra priimamu aktu, kuriuo iš dalies keičiamas esamas sustabdymo mechanizmas. Todėl reikalingas reglamentas, iš dalies keičiantis Reglamentą (ES) 2018/1806.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

• **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Reglamentu (ES) 2018/1806 nustatytas sustabdymo mechanizmas aktyvuotas du kartus: pirmą kartą 2019 m. gegužės mėn., po to, kai valstybė narė pranešė, kad padaugėjo nepagrįstų prieglobsčio prašymų ir trečiųjų šalių, kurioms taikomas bevizis režimas, piliečių sunkių nusikalstamų veikų; antrą kartą 2022 m., Komisijai atlikus analizę, dėl kurios buvo laikinai sustabdytas vizos reikalavimo netaikymas trečiajai šaliai dėl pilietybės suteikimo investuotojams programos veikimo, nes dėl to išaugo pavojus valstybių narių vidaus saugumui ir viešajai tvarkai.

Iš 2019 m. gegužės mėn. vienos valstybės narės Komisijai pateikto pranešimo tapo aišku, kad ribos, nuo kurių aktyvuojamas sustabdymo mechanizmas, negalėjo būti pasiektos, nepaisant to, kad padaugėjo toje valstybėje narėje registruotų šalių, kuriai taikomas bevizis režimas, piliečių nepagrįstų prieglobsčio prašymų ir sunkių nusikalstamų veikų. Nors Komisijos vertinime padaryta išvada, kad tokiomis aplinkybėmis mechanizmo aktyvavimo sąlygos nebuvo įvykdytos, kelios valstybės narės Tarybos diskusijose laikėsi nuomonės, kad šios ribos turėtų būti žemesnės.

Kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2018/1806 9 straipsnio 2 dalyje ir 10 straipsnio 3 dalyje, 2021 m. Komisija pateikė ataskaitą dėl sustabdymo mechanizmo veiksmingumo ir įgaliojimų delegavimo pagal tokį mechanizmą¹⁶. Ataskaitoje prieita prie išvados, kad, nors taikant šį mechanizmą vizos reikalavimo netaikymas nė karto nebuvo sustabdytas, jo buvimas paskatino svarbias trečiųjų šalių, kuriose taikomas bevizis režimas, reformas migracijos valdymo, saugumo, teisinės valstybės ir žmogaus teisių srityse.

2022 m. mechanizmas buvo aktyvuotas ir atitinkamai buvo pirmą kartą sustabdytas vizos reikalavimo netaikymas trečiajai šaliai¹⁷. Ši patirtis išryškino praktinius sunkumus, su kuriais susiduriama aktyvuojant mechanizmą dėl sudėtingos procedūros, ir dar kartą parodė, kad gali būti sunku pasiekti pagal dabartines taisykles reikalaujamas ribas, o tai trukdo skubiai reaguoti ir užkirsti kelią neteisėtai migracijai ir saugumo rizikai, kylančiai dėl bevizio režimo.

• **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Pirmaisiais 2023 m. mėnesiais ES Tarybai pirmininkaujančios Švedijos iniciatyva Teisingumo ir vidaus reikalų taryba aptarė galimą Reglamento (ES) 2018/1806 (visų pirma – bevizio režimo sustabdymo mechanizmo) peržiūrą, kuriai valstybės narės iš esmės pritarė. Tokią iniciatyvą lėmė padidėjęs Vakarų Balkanų maršrutu keliaujančių asmenų neteisėto sienos kirtimo nustatytų atvejų skaičius, iš dalies dėl to, kad Vakarų Balkanų partnerės nebuvo suderinusios vizų politikos; kartu tai paskatino įvertinti, ar sustabdymo mechanizmo nereikėtų peržiūrėti.

2023 m. gegužės 30 d. priėmus Komisijos komunikatą dėl ES bevizio režimo stebėsenos, sustabdymo mechanizmo peržiūra buvo aptarta 2023 m. gegužės 31 d. Nuolatinių atstovų komitete, 2023 m. birželio 1 d. patarėjų teisingumo ir vidaus reikalų klausimais posėdyje ir 2023 m. birželio 8–9 d. Šengeno tarybos posėdyje. Valstybės narės pareiškė tvirtai pritarančios sustabdymo mechanizmo ribų pritaikymui ir sustabdymo priežasčių aprėpties

¹⁶ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl bevizio režimo sustabdymo mechanizmo veiksmingumo ir įgaliojimų perdavimo pagal tokį mechanizmą, COM/2021/603 *final*.

¹⁷ 2022 m. balandžio 27 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2022/693 dėl vizos reikalavimo netaikymo Vanuatu piliečiams laikino sustabdymo, C/2022/2309, OL L 129, 2022 5 3, p. 18–21.

išplėtimui, visų pirma kaip papildomą priežastį įtraukiant vizų politikos derinimą (ypač tais atvejais, kai dėl to gali kilti migracijos ar saugumo rizika) ir pilietybės suteikimo investuotojams programas. Valstybės narės taip pat palankiai įvertino komunikate išdėstytą persvarstytą požiūrį į trečiųjų šalių, kurioms taikomas bevizis režimas, stebėseną ir joms skirtų ataskaitų teikimą.

2023 m. birželio 28 d. komunikatas taip pat buvo pristatytas Europos Parlamentui (Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui). Per diskusiją Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nariai palankiai įvertino Komisijos iniciatyvą peržiūrėti sustabdymo mechanizmą, visų pirma dėl to, kad pasiūlyta įtraukti aiškią sustabdymo priežastį – trečiųjų šalių, kurioms taikomas bevizis režimas, pilietybės suteikimo investuotojams programų įgyvendinimą, – taip reaguojant į raginimą, pateiktą 2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucijoje su pasiūlymais Komisijai dėl pilietybės ir leidimo gyventi pagal investavimo programas¹⁸. Be kita ko, rezoliucijoje Komisija raginama daryti kuo didesnę spaudimą, kad trečiosios šalys, kurios įgyvendina pilietybės suteikimo investuotojams programas ir kurioms taikomas bevizis režimas pagal Reglamento (ES) 2018/1806 II priedą, tas programas panaikintų, ir pateikti pasiūlymą iš dalies pakeisti Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnį, kad pilietybės suteikimo investuotojams programų veikimas būtų įtrauktas kaip priežastis sustabdyti vizos reikalavimo netaikymą.

Komisija siekė atsižvelgti į pagrindinius valstybių narių ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto narių pasiūlymus, kaip peržiūrėti sustabdymo mechanizmą ir sugriežtinti stebėsenos ir ataskaitų teikimo prievolos rengiant šį pasiūlymą.

Be to, 2023 m. rugpjūčio mėn. Komisija paskelbė kvietimą teikti informaciją¹⁹ konsultacijoms su plačiąja visuomene ir kitais suinteresuotaisiais subjektais dėl galimų sustabdymo mechanizmo tobulinimo būdų, kuriais būtų galima remtis rengiant Komisijos pasiūlymą. Po šio kvietimo gauta 15 atsiliepimų iš kelionių ir transporto asociacijų, NVO ir piliečių. Daugumoje šių atsiliepimų pabrėžta, kad sustabdymo mechanizmas turi išlikti mechanizmu, kuris taikomas tik kraštutiniu atveju ir jokia būdu ne automatiškai, o keliautojai ir pramonės atstovai turi būti gerokai iš anksto ir aiškiai informuojami apie sustabdymo aktyvavimą.

- **Poveikio vertinimas**

Pati sustabdymo mechanizmo peržiūra neturi jokio tiesioginio ekonominio, socialinio poveikio ar poveikio aplinkai. Komisija vizos reikalavimo netaikymo tam tikros trečiosios šalies piliečiams galimo laikino sustabdymo poveikį turės kaskart išsamiai išnagrinėti vertindama valstybės narės pranešimą ir prieš nusprendama, ar būtina imtis veiksmų. Todėl šio pasiūlymo poveikio vertinimas nebūtinas.

- **Pagrindinės teisės**

Šis pasiūlymas neigiamo poveikio pagrindinių teisių apsaugai Europos Sąjungoje neturi.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas neturi poveikio biudžetui.

¹⁸ 2022 m. kovo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija su pasiūlymais Komisijai dėl pilietybės ir leidimo gyventi įsigijimo investuojant schemų (2021/2026(INL)).

¹⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13910-EU-visa-policy-revision-of-the-visa-suspension-mechanism_lt

5. KITI ELEMENTAI

- **Igyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Kaip pagal galiojančią Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio 4 dalį jau reikalaujama tų trečiųjų šalių, kurios įtrauktos į II priede pateiktą sąrašą sėkmingai užbaigus dialogą dėl vizų režimo liberalizavimo, atžvilgiu, septynerius metus po vizų režimo liberalizavimo su ta trečiąja šalimi įsigaliojimo dienos Komisija visapusiškai vertins, ar nenutrūkstamai laikomasi vizų režimo liberalizavimo reikalavimų, ir apie tai teiks ataskaitas.

Pasibaigus šiam septynerių metų laikotarpiui ataskaitų apie tas šalis teikimas bus tęsiamas, tačiau bus orientuojamasi į konkrečius iššūkius ir prioritetus. Komisija gali nuspręsti teikti ataskaitas apie bevizio režimo šalis kitose geografinėse zonose už ES kaimyninių šalių ribų ir daugiausia dėmesio skirti konkrečioms šalims, kuriose gali kilti problemų ir su kuriomis gali prireikti toliau bendradarbiauti sprendžiant konkrečias migracijos ir (arba) saugumo problemas, kurias būtų galima įvertinti pagal sustabdymo mechanizmą.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Šiuo pasiūlymu sustiprinami ir patobulinami keli sustabdymo mechanizmo, kuris šiuo metu reglamentuojamas Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsniu, elementai. Siūlomu pakeitimu 8 straipsnis pakeičiamas naujais straipsniais (8–8f). Į peržiūrą įtraukta keletas esminių pakeitimų.

Pirma, naujojoje **8 straipsnio 1 dalyje apibrėžiamas laikino sustabdymo mechanizmas**. Joje numatyta, kad sustabdymo mechanizmas gali būti aktyvuotas, kai valstybė narė praneša Komisijai arba pati Komisija atlieka analizę. Valstybių narių pranešimo tvarka nustatyta 8b straipsnyje (juo pakeičiamos šiuo metu 8 straipsnio 2 dalyje išdėstytos nuostatos), o procedūra, pagal kurią Komisija aktyvuoja sustabdymo mechanizmą, nustatyta 8c straipsnyje (juo pakeičiamos šiuo metu 8 straipsnio 3 dalyje ir 4 dalyje išdėstytos nuostatos).

Naujojoje 8 straipsnio 2 dalyje paaiškinama, kad tais atvejais, kai į Sąjungos ir II priedo sąrašą nurodytos trečiosios šalies susitarimą dėl trumpalaikio bevizio režimo įtrauktos nuostatos dėl skirtingų sustabdymo priežasčių ar skirtingų procedūrų, tos nuostatos turėtų būti viršesnės už atitinkamas reglamento nuostatas.

Antra, pasiūlymu **8a–8f straipsniuose nustatomos sustabdymo sąlygos ir tvarka**. 8a straipsnyje nustatomos ir iš dalies keičiamos vizos reikalavimo netaikymo sustabdymo priežastys ir ribos. Vazos reikalavimo netaikymo sustabdymo priežastys apima priežastis, susijusias su neteisėtos migracijos padidėjimu, nepagrįstų prieglobsčio prašymų skaičiaus padidėjimu, bendradarbiavimo readmisijos srityje sumažėjimu ir kitais nebendradarbiavimo dėl readmisijos atvejais, kurie šiuo metu atskirai išvardyti 8 straipsnio 2 ir 3 dalyse, ir su vizų režimo liberalizavimo kriterijų neįvykdymu (šiuo metu – pagal 8 straipsnio 4 dalį).

Be jau egzistuojančių priežasčių šiuo pasiūlymu 8a straipsnio 1 dalies d punkte nustatyta sustabdymo dėl viešosios tvarkos ir saugumo priežasčių aprėptis išplečiama, kad aiškiai apimtų valstybių narių **viešajai tvarkai ir saugumui kylančias hibridines grėsmes**, pavyzdžiui, valstybės remiamo migracijos instrumentalizavimo atvejus, kai siekiama destabilizuoti visuomenę ir pagrindines institucijas arba joms pakenkti²⁰.

²⁰

Kaip apibrėžta Bendrame komunikate Europos Parlamentui ir Tarybai „Bendra kovos su mišriomis grėsmėmis sistema. Europos Sąjungos atsakas“, JOIN(2016) 18 *final*, ir Bendrame komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų

8a straipsnio 1 dalies e punkte nustatyta nauja sustabdymo priežastis, konkrečiai susijusi su **pilietybės suteikimo investuotojams programomis**, kurias šiuo metu įgyvendina kelios II priedo sąraše nurodytos trečiosios šalys. Atitinkamos trečiosios šalys dažnai tas programas reklamuoja kaip „auksinių pasų“ programas, kuriomis aiškiai siekiama galimybę į Sąjungą keliauti be vizos suteikti trečiųjų šalių piliečiams, kuriems kitu atveju vizos reiktų. Tokios programos jų dalyviams gali suteikti galimybę apeiti ES Šengeno vizų išdavimo procedūrą ir išvengti išsamaus su ja susijusios individualios migracijos ir saugumo rizikos vertinimo; be kita ko, tai gali padėti išvengti priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir terorizmo finansavimui²¹. ES gerbia suverenių šalių teisę priimti sprendimus dėl savo natūralizacijos procedūrų, tačiau bevizis režimas su Sąjunga neturėtų būti naudojamas kaip priemonė individualioms investicijoms už pilietybę pritraukti. Siekdama spręsti šį klausimą, ES turėtų turėti galimybę po Komisijos analizės sustabdyti vizos reikalavimo netaikymą trečiajai šaliai, kuri nusprendžia taikyti pilietybės suteikimo investuotojams programą, pagal kurią pilietybė suteikiama be jokio tikro ryšio su atitinkama trečiaja šalimi mainais už iš anksto nustatytus mokėjimus ar investicijas.

8a straipsnio 1 dalies f punktas papildoma nauja sustabdymo priežastimi, kuri aprėpia tuos atvejus, **kai dėl to**, kad II priedo sąraše nurodytos **trečiosios šalies vizų politika nėra suderinta** su Sąjungos vizų politika, gali susidaryti aplinkybių, kai trečiųjų šalių piliečiai, kurie nėra tos trečiosios šalies piliečiai, teisėtai atvyksta į tos trečiosios šalies teritoriją ir po to neteisėtai atvyksta į valstybių narių teritoriją. Sustabdymo mechanizmą turėtų būti įmanoma aktyvuoti, kad būtų užkirstas kelias tokiai neteisėtos migracijos rizikai, visų pirma tais atvejais, kai atitinkama trečioji šalis yra geografiškai arti ES.

Šiame pasiūlyme nauja yra tai, kad 8a straipsnio 2 dalyje nustatoma, kad **Komisija gali apsvarstyti galimybę taikyti skirtingas ribas**, kai ji kiekvienu konkrečiu atveju priima sprendimą, ar nereiktų sustabdyti vizos reikalavimo netaikymo, jei labai išauga neteisėtos migracijos mastas arba padidėja nepagrįstų prieglobsčio prašymų ar sunkių nusikalstamų veikų, susijusių su tos trečiosios šalies piliečiais, skaičius. Visų pirma Komisija turėtų įvertinti, ar atsižvelgiant į tuos atvejus, apie kuriuos praneša valstybės narės, arba remiantis jos pačios atlikta analize esama konkrečių aplinkybių, kurios pateisintų mažesnių ar didesnių ribų, nei nurodytosios reglamente, taikymą. Atlikdama vertinimą Komisija turėtų atsižvelgti į faktinį neteisėto valstybės narės išorės sienų kirtimo atvejų, nepagrįstų prieglobsčio prašymų ar nusikalstamų veikų skaičių, paveiktų valstybių narių skaičių ir dydį, poveikį jų bendrai migracijos padėčiai, jų prieglobsčio sistemų veikimui ar vidaus saugumui, taip pat veiksmus, kurių atitinkama trečioji šalis ėmėsi padėčiai ištaisyti.

8b straipsnyje nustatyta **valstybės narės pranešimo Komisijai**, kai ji susiduria su viena ar daugiau aplinkybių, kurias galima vertinti kaip sustabdymo priežastį, **procedūra ir sąlygos**, taip pat **Komisijos atliekamo tokio pranešimo nagrinėjimo procedūra**. Šiuo metu tai reglamentuojama atitinkamai Reglamento (ES) 2018/1806 8 straipsnio 2 ir 5 dalyse. Valstybių narių pranešimo taikymo sritis nekeičiama, nes ji ir toliau apima esamas sustabdymo priežastis, susijusias su neteisėtos migracijos padidėjimu, nepagrįstais prieglobsčio prašymais, sumažėjusiu bendradarbiavimu readmisijos srityje ir sunkaus nusikalstamų veikų skaičiaus padidėjimu. Nors naujos siūlomos sustabdymo priežastys yra

komitetui „Reagavimas į valstybės remiamą naudojimąsi migrantais kaip įrankiais prie ES išorės sienų“, JOIN(2021) 32 *final*.

²¹ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Investuotojų pilietybės ir leidimo gyventi schemos Europos Sąjungoje“, COM(2019) 12 *final*, 23 p.

nustatomos tik po 8c straipsnyje reglamentuojamos Komisijos analizės, valstybės narės galės Komisijai pateikti atitinkamą informaciją ir dėl šių papildomų priežasčių, tačiau netaikydamos 8b straipsnyje nustatytos oficialios pranešimo procedūros.

8b straipsniu taip pat **keičiamas ataskaitinis laikotarpis, per kurį nustatomos aplinkybės**, dėl kurių sustabdymas gali būti pritaikytas (šiuo metu apie tai kalbama 8 straipsnio 2 dalyje). Ataskaitinis laikotarpis iš dalies keičiamas, kad apimtų *bent* dviejų mėnesių laikotarpį. Taip būtų galima atsižvelgti ir į ilgesnius ataskaitinius laikotarpius (pvz., metines tendencijas), o ne tik į staigius atitinkamų aplinkybių pokyčius.

8c straipsnyje nustatyta **Komisijos pareiga reguliariai stebėti, ar nėra sustabdymo priežasties** (visų II priedo sąraše nurodytų trečiųjų šalių atžvilgiu), ir procedūra, pagal kurią aktyvuojamas sustabdymo mechanizmas, remiantis pačios Komisijos atlikta analize, ar tokių priežasčių esama.

8b straipsnyje apibrėžiami **Komisijos įsipareigojimai teikti ataskaitas** apie šalis, kurios užbaigė dialogą dėl vizų režimo liberalizavimo (šiuo metu apie tai kalbama 8 straipsnio 4 dalyje), ir numatyta galimybė Komisijai savo iniciatyva arba Europos Parlamento ar Tarybos prašymu teikti ataskaitas apie bet kurią iš II priedo sąraše nurodytų šalių, kurioms taikomas bevizis režimas.

8e ir 8f straipsniai susiję su sustabdymo procedūra atitinkamai taikant įgyvendinimo ir deleguotuosius aktus, kurie šiuo metu nustatyti 8 straipsnio 6 dalyje. Ši procedūra iš dalies keičiama **pratešiant vizos reikalavimo netaikymo laikino sustabdymo trukmę nuo 9 iki 12 mėnesių** (pirmajame etape) ir **nuo 18 iki 24 mėnesių** (antrajame etape). Taip siekiama padidinti sustabdymo procedūros veiksmingumą, suteikti pakankamai laiko dialogui su atitinkama trečiąja šalimi ir kad ji galėtų imtis veiksmų sustabdymą lėmusioms aplinkybėms panaikinti.

8e straipsnyje taip pat nustatoma **skubos procedūra**, pagal kurią Komisija galėtų sustabdyti bevizio režimo taikymą tiesiogiai taikomu įgyvendinimo aktu, kai ji mano, kad yra privalomų skubos priežasčių imtis skubių veiksmų (kai to negalima užtikrinti įprasta tvarka), visų pirma siekiant užkirsti kelią trečiųjų šalių piliečių, neteisėtai atvykstančių į valstybę narę iš trečiosios šalies, kuriai ES taiko bevizį režimą, masiniam antplūdžiui arba didelei žalai valstybių narių viešajai tvarkai ar vidaus saugumui.

Bet kuriuo etapu **sustabdymas gali panaikintas, kai tik panaikinamos aplinkybės, kurios lėmė sustabdymą**. 8e straipsnio 4 dalyje ir 8f straipsnio 5 dalyje nustatoma vizos reikalavimo netaikymo sustabdymo panaikinimo procedūra, taikytina tuo atveju, jei sustabdymą lėmusios aplinkybės išnyksta nepasibaigus atitinkamam laikino sustabdymo etapui.

Atsižvelgiant į tai, kad 8e straipsnyje numatoma skubos procedūra, 11 straipsnis taip pat iš dalies keičiamas su nuoroda į atitinkamą Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, 8 straipsnyje nustatytą procedūrą.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**kuriuo dėl sustabdymo mechanizmo peržiūros iš dalies keičiamas Reglamentas (ES)
2018/1806**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1806²² išvardytos trečiosios šalys, kurių piliečiai kirsdami valstybių narių išorės sienas privalo turėti vizas, ir trečiosios šalys, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, jei per bet kurį 180 dienų laikotarpį būnama ne daugiau nei 90 dienų;
- (2) vizos reikalavimo netaikymo trečiosios šalies, įtrauktos į Reglamento (ES) 2018/1806 II priede pateiktą sąrašą, piliečiams laikino sustabdymo mechanizmas (toliau – sustabdymo mechanizmas) turėtų būti sustiprintas, kad Sąjunga turėtų veiksmingesnę apsaugos priemonę, kuri padėtų užkirsti kelią įvairesnei neteisėtos migracijos, viešosios tvarkos ir saugumo rizikai, kylančiai iš to II priedo sąraše nurodytų trečiųjų šalių, taip pat piktnaudžiavimui vizų reikalavimo netaikymu dėl to, kad tos trečiosios šalys taiko pilietybės suteikimo investuotojams programas;
- (3) visų pirma, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas taikyti sustabdymo mechanizmą, reikėtų išplėsti galimų sustabdymo priežasčių aprėptį, pritaikyti atitinkamas ribas bei procedūras ir labiau įpareigoti Komisiją stebėti ir pranešti;
- (4) su Reglamento (ES) 2018/1806 II priedo sąraše nurodytomis šalimis Sąjunga yra sudariusi keletą susitarimų dėl trumpalaikio bevizio režimo, kuriuose gali būti nurodytos kitokios sustabdymo priežastys ar kitokios procedūros, nei nustatytosios sustabdymo mechanizme, ir ateityje gali sudaryti daugiau tokių susitarimų. Kadangi Sąjunga laikosi tarptautinių susitarimų ir todėl yra jų saistoma, vietoj atitinkamų sustabdymo mechanizmo nuostatų turėtų būti taikomos atitinkamos skirtingos tų susitarimų nuostatos;
- (5) 2021 m. spalio 22 d. išvadose Europos Vadovų Taryba paragino Komisiją pasiūlyti visus būtinus Sąjungos teisinės sistemos pakeitimus ir konkrečias priemones, kad būtų

²² 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1806, nustatantis trečiųjų šalių, kurių piliečiai, kirsdami išorines sienas, privalo turėti vizas, ir trečiųjų šalių, kurių piliečiams tas reikalavimas netaikomas, sąrašus (OL L 303, 2018 11 28, p. 39).

užtikrintas skubus ir tinkamas atsakas į hibridines grėsmes pagal Sąjungos teisę ir tarptautinius įsipareigojimus. Todėl sustabdymo mechanizmą turėtų būti galima aktyvuoti tais atvejais, kai dėl hibridinių grėsmių (pavyzdžiui, dėl valstybės remiamo migracijos instrumentalizavimo siekiant destabilizuoti visuomenę ir pagrindines institucijas arba joms pakenkti) kyla rizika arba grėsmė valstybių narių viešajai tvarkai ar vidaus saugumui;

- (6) pagal Reglamento (ES) 2018/1806 II priedo sąraše nurodytų trečiųjų šalių įgyvendinamas pilietybės suteikimo investuotojams programas trečiųjų šalių piliečiams, kuriems kitu atveju būtų taikomas vizų režimas, leidžiama keliauti į Sąjungą be vizų. Pagal pilietybės suteikimo investuotojams programą pilietybė suteikiama be jokio tikro ryšio su atitinkama trečiąja šalimi mainais už iš anksto nustatytus mokėjimus ar investicijas. ES gerbia suverenių šalių teisę priimti sprendimus dėl savo natūralizacijos procedūrų, tačiau trečiosios šalys, kurioms taikomas bevizis režimas, turėtų būti atgrasomos nuo naudojimosi beviziu režimu su Sąjunga kaip priemone individualioms investicijoms pritraukti mainais už pilietybę. Siekiant užtikrinti, kad galimybe į Sąjungą patekti be vizos nebūtų naudojama kaip priemone, turėtų būti įmanoma sustabdyti vizų režimo netaikymą trečiajai šaliai, kuri nusprendžia įgyvendinti tokias pilietybės suteikimo investuotojams programas, pagal kurias pilietybė suteikiama be jokio tikro ryšio su atitinkama trečiąja šalimi;
- (7) jei Reglamento (ES) 2018/1806 II priedo sąraše nurodytos trečiosios šalies vizų politika nėra suderinta su Sąjungos vizų politika dėl trečiųjų šalių, kurių piliečiai kirsdami valstybių narių išorės sienas privalo turėti vizą, sąrašo, tai gali lemti neteisėtą migraciją į Sąjungą, visų pirma tais atvejais, kai atitinkama trečioji šalis geografiškai yra labai arti Sąjungos. Todėl jei po vertinimo Komisija prieina prie išvados, jog esama rizikos, kad labai padaugės atvejų, kai trečiųjų šalių piliečiai, kurie nėra tos trečiosios šalies piliečiai, teisėtai atvyksta į pastarosios teritoriją ir tada neteisėtai atvyksta į valstybių narių teritoriją, turėtų būti įmanoma aktyvuoti sustabdymo mechanizmą;
- (8) jei smarkiai padaugėja trečiosios šalies piliečių, kuriems buvo atsisakyta leisti atvykti arba kurie, kaip nustatyta, valstybės narės teritorijoje yra neteisėtai, arba jei išauga tos trečiosios šalies, kurios prieglobsčio suteikimo rodiklis yra mažas, piliečių prieglobsčio prašymų arba sunkių nusikalstamų veikų, siejamų su tos trečiosios šalies piliečiais, skaičius, tai ribas, kurias pasiekus aktyvuojamas sustabdymo mechanizmas, kiekvienu konkrečiu atveju Komisija turėtų vertinti atskirai. Visų pirma Komisija turėtų gebėti įvertinti, ar tais atvejais, apie kuriuos praneša valstybės narės arba kuriuos išnagrinėja ji pati, esama konkrečių aplinkybių, kurios suteiktų pagrindo taikyti mažesnes ar didesnes ribas, nei nurodytosios Reglamente (ES) 2018/1806. Savo vertinime Komisija turėtų atsižvelgti, pavyzdžiui, į tai, koks santykis tarp neteisėto valstybių narių išorės sienų kirtimo atvejų, nepagrįstų prieglobsčio prašymų ar nusikalstamų veikų skaičiaus ir paveiktų valstybių narių skaičiaus bei dydžio, taip pat į poveikį jų bendrai migracijos padėčiai, jų prieglobsčio sistemų veikimui ar vidaus saugumui ir į veiksmus, kurių atitinkama trečioji šalis ėmėsi padėčiai ištaisyti;
- (9) pranešdamos Komisijai apie aplinkybes, kurios gali būti įvertintos kaip sustabdymo priežastis, valstybės narės turėtų turėti galimybę atsižvelgti į ilgesnius nei dviejų mėnesių ataskaitinius laikotarpius, kad būtų galima nustatyti ne tik staigius atitinkamos padėties pokyčius, bet ir ilgalaikes tendencijas, kurios gali suteikti pagrindą taikyti bevizio režimo sustabdymo mechanizmą;

- (10) kai Komisija mano, kad tai būtina, arba kai to paprašo Europos Parlamentas ar Taryba, ji turėtų pateikti ataskaitą apie savo vykdomos bevizio režimo, nustatyto su visomis Reglamento (ES) 2018/1806 II priedo sąraše nurodytomis trečiosiomis šalimis, sistemingos stebėsenos rezultatus. Ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama toms trečiosioms šalims, kurios, remiantis Komisijos analize, kelia konkrečių problemų, kurių neišsprendus gali būti aktyvuotas sustabdymo mechanizmas. Visų pirma Komisija turėtų apsvarstyti galimybę teikti ataskaitas apie naujas šalis, įtrauktas į II priedo sąrašą be dialogo dėl vizų režimo liberalizavimo, jei mano, kad tai būtina, ypač per pirmuosius keletą metų po to, kai toms šalims vizos reikalavimas panaikinamas;
- (11) jei priimamas sprendimas laikinai sustabdyti vizos reikalavimo netaikymą trečiajai šaliai, turėtų būti nustatytas tinkamas laikotarpis, per kurį Komisija ir atitinkama trečioji šalis turėtų palaikyti sustiprintą dialogą, kuriuo būtų siekiama panaikinti aplinkybes, dėl kurių vizos reikalavimo netaikymas buvo sustabdytas. Šiuo tikslu laikino sustabdymo, dėl kurio nuspręsta Komisijos įgyvendinimo aktu, trukmė turėtų būti 12 mėnesių pirmajame etape, numatant galimybę jį deleguotuoju aktu pratęsti dar 24 mėnesiams antrajame etape. Jei iki deleguotojo akto galiojimo laikotarpio pabaigos sprendimo nerandama ir Komisija pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl atitinkamos trečiosios šalies perkėlimo iš Reglamento (ES) 2018/1806 II priedo į I priedą, ji turėtų priimti deleguotąjį aktą, kuriuo laikinas sustabdymas būtų pratęstas iki priimto pasiūlymo įsigaliojimo;
- (12) Komisija turėtų priimti tiesiogiai taikomus įgyvendinimo aktus, kai tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su sustabdymo mechanizmo aktyvavimu, dėl privalomų skubos priemonių reikia imtis skubių veiksmų, visų pirma siekiant užkirsti kelią bet kokiam piktnaudžiavimui bevizio režimu, jei tai gali lemti masinį neteisėtai į valstybių narių teritoriją atvykstančių trečiųjų šalių piliečių antplūdį arba didelę žalą valstybių narių viešajai tvarkai ar vidaus saugumui;
- (13) laikinas sustabdymas turėtų būti panaikintas bet kuriuo metu, jei sustabdymą lėmusios aplinkybės panaikinamos nesibaigus sustabdymo laikotarpiui. Šiuo tikslu Komisija iki atitinkamame įgyvendinimo akte nustatyto sustabdymo laikotarpio pabaigos turėtų priimti įgyvendinimo aktą, o iki atitinkamame deleguotajame akte nustatyto sustabdymo laikotarpio pabaigos – deleguotąjį aktą;
- (14) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamoms Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinimo, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB²³ 1 straipsnio B punkte nurodytą sritį;
- (15) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamoms Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos pasirašytame susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinimo, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*²⁴, kurios patenka į Tarybos sprendimo

²³ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinimo, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

²⁴ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB²⁵ 3 straipsniu;

- (16) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*²⁶, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES²⁷ 3 straipsniu;
- (17) šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB²⁸; todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (18) šis reglamentas yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* ar kitaip su ja susijęs, kaip apibrėžta atitinkamai 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 1 dalyje ir 2005 m. Stojimo akto 4 straipsnio 1 dalyje,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) 2018/1806 iš dalies keičiamas taip:

1) 8 straipsnis pakeičiamas taip:

„8 straipsnis

Sustabdymo mechanizmas

1. Nukrypstant nuo 4 straipsnio, vizos reikalavimo netaikymas II priedo sąrašė nurodytos trečiosios šalies piliečiams laikinai sustabdomas remiantis atitinkamais objektyviais kriterijais pagal 8a–8f straipsnyje nustatytas sąlygas ir tvarką.

Sustabdymo mechanizmas gali būti aktyvuotas remiantis valstybės narės pranešimu Komisijai pagal 8b straipsnį arba pačios Komisijos analize pagal 8c straipsnį.

2. Tais atvejais, kai į Sąjungos ir II priedo sąrašė nurodytos trečiosios šalies susitarimą dėl trumpalaikio bevizio režimo yra įtrauktos nuostatos dėl skirtingų sustabdymo priežasčių ar procedūrų, tos nuostatos taikomos vietoj šio reglamento 8a, 8e ir 8f straipsnių.“

2) įterpiami šie straipsniai:

„8a straipsnis

²⁵ 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1).

²⁶ OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

²⁷ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19).

²⁸ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

Sustabdymo priežastys

1. Sustabdymo mechanizmas gali būti aktyvuotas dėl šių priežasčių:

a) žymiai padaugėja II priedo sąraše nurodytos trečiosios šalies piliečių, kuriems neleista atvykti arba kurie yra vienos iš valstybių narių teritorijoje, nors joje būti neturi teisės;

b) žymiai padaugėja II priedo sąraše nurodytos trečiosios šalies, kurios prieglobsčio suteikimo rodiklis yra mažas, piliečių prieglobsčio prašymų;

c) susilpnėja bendradarbiavimas readmisijos srityje su II priedo sąraše nurodyta trečiąja šalimi arba esama kitų nebendradarbiavimo readmisijos srityje atvejų;

d) kyla su II priedo sąraše nurodyta trečiąja šalimi susijusi didelė rizika ar reali grėsmė valstybių narių viešajai tvarkai arba vidaus saugumui dėl bet kurio iš šių veiksnių:

i) remiantis kompetentingos institucijos pateikta objektyvia, konkrečia ir svarbia informacija bei duomenimis, žymiai padaugėja su tos trečiosios šalies piliečiais siejamų sunkių nusikalstamų veikų;

ii) kyla hibridinių grėsmių;

e) II priedo sąraše nurodyta trečioji šalis įgyvendina pilietybės suteikimo investuotojams programą, pagal kurią pilietybė suteikiama be jokio tikro ryšio su atitinkama trečiąja šalimi mainais už iš anksto nustatytus mokėjimus ar investicijas;

f) II priedo sąraše nurodyta trečioji šalis nėra suderinusi vizų politikos ir atitinkamai, visų pirma dėl tos trečiosios šalies geografinio artumo Sąjungai, kyla pavojus, kad gerokai padaugės trečiųjų šalių piliečių (ne tos trečiosios šalies piliečių), kurie neteisėtai atvyksta į valstybių narių teritoriją po to, kai pabuvo tos trečiosios šalies teritorijoje arba per ją vyko tranzitu;

g) trečiosios šalys, kurių piliečiams netaikomas vizos reikalavimas keliaujant į valstybių narių teritoriją po to, kai sėkmingai užbaigtas Sąjungos ir tos trečiosios šalies dialogas dėl vizų režimo liberalizavimo, nesilaiko konkrečių reikalavimų, kurie grindžiami 1 straipsniu ir kurie buvo taikomi vertinant, ar vizų režimas liberalizuotas pagrįstai.

2. Šio straipsnio 1 dalies a, b punktuose ir d punkto i papunktyje esminis padidėjimas reiškia padidėjimą, kuris viršija 50 proc. ribą, išskyrus atvejus, kai Komisija pagal 8b straipsnio 4 dalį arba 8c straipsnio 2 dalį padaro išvadą, kad konkrečiu atveju taikytinas mažesnis arba didesnis padidėjimas.

3. Šio straipsnio 1 dalies b punkte mažas prieglobsčio suteikimo rodiklis – tai mažesnis nei 4 proc. prieglobsčio suteikimo rodiklis, nebent Komisija pagal 8b straipsnio 4 dalį arba 8c straipsnio 2 dalį padaro išvadą, kad konkrečiu atveju taikomas didesnis prieglobsčio suteikimo rodiklis.

4. 1 dalies c punkte susilpnėjęs bendradarbiavimas readmisijos srityje su II priedo sąraše nurodyta trečiąja šalimi reiškia atmetų valstybės narės tai trečiajai šaliai pateiktų readmisijos prašymų dėl tos trečiosios šalies piliečių arba, – jei tai numatyta Sąjungos arba tos valstybės narės ir trečiosios šalies sudarytame readmisijos susitarime, – dėl trečiųjų šalių piliečių, kurie vyko tranzitu per tą trečiąją šalį, procentinės dalies esminį padidėjimą, kai tai pagrįsta tinkamais duomenimis.

5. 1 dalies c punkte kiti nebendradarbiavimo readmisijos srityje atvejai gali būti:

a) readmisijos prašymų atmetimas arba jų neišnagrinėjimas deramu laiku;

- b) grįžimo kelionės dokumentų neišdavimas deramu laiku per readmisijos susitarime nustatytus terminus arba atsisakymas priimti Europos kelionės dokumentus, išduotus pasibaigus readmisijos susitarime nustatytiems terminams;
- c) II priedo sąraše nurodytos trečiosios šalies ir Sąjungos readmisijos susitarimo nutraukimas arba sustabdymas.

8b straipsnis

Valstybių narių pranešimas ir pranešimo nagrinėjimas

1. Valstybė narė gali pranešti Komisijai, jei per ne mažiau kaip dviejų mėnesių laikotarpį, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu arba paskutiniais dviem mėnesiais iki vizos reikalavimo netaikymo II priedo sąraše nurodytos trečiosios šalies piliečiams, ji susiduria su viena ar daugiau aplinkybių, kurios prilygsta 8a straipsnio 1 dalies a, b, c punktuose ir d punkto i papunktyje nurodytai sustabdymo priežastčiai.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame pranešime nurodomos priežastys, kuriomis grindžiamas pranešimas, taip pat pateikiami atitinkami duomenys bei statistika ir išsamiai paaiškinama, kokių preliminarinių priemonių atitinkama valstybė narė ėmėsi padėčiai ištaisyti. Atitinkama valstybė narė savo pranešime gali nurodyti, kokių kategorijų atitinkamos trečiosios šalies piliečiams turi būti taikomas 8e straipsnio 1 dalyje nurodytas įgyvendinimo aktas, ir pateikti tai pagrindžiančias išsamias priežastis.
3. Komisija apie tokį pranešimą nedelsdama informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.
4. Komisija pagal šio straipsnio 1 dalį pateiktus pranešimus nagrinėja atsižvelgdama į:
 - a) tai, ar egzistuoja kuri nors iš aplinkybių, prilygstančių 8a straipsnio 1 dalies a, b, c punktuose arba d punkto i papunktyje nurodytoms priežastims;
 - b) bet kurios iš tų aplinkybių paveiktų valstybių narių skaičių;
 - c) bendrą tų aplinkybių poveikį migracijos padėčiai Sąjungoje, kaip matyti iš valstybių narių pateiktų arba Komisijos turimų duomenų;
 - d) ataskaitas, parengtas Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų²⁹, Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros³⁰, Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolio)³¹, bet kurios kitos atitinkamos Sąjungos institucijos, įstaigos, organo ar agentūros arba tarptautinės organizacijos, jei to reikia atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes;
 - e) atitinkamos valstybės narės informaciją (jei ji ją pateikė savo pranešime) dėl galimų priemonių pagal 8e straipsnio 1 dalį;
 - f) bendrą viešosios tvarkos ir vidaus saugumo klausimą (pasikonsultavusi su atitinkama valstybe nare).
5. Apie nagrinėjimo rezultatus Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

²⁹ 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1).

³⁰ 2021 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2303 dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 439/2010 (OL L 468, 2021 12 30, p. 1).

³¹ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolio), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR (OL L 135, 2016 5 24, p. 53).

8c straipsnis

Komisijos vykdoma stebėseną ir analizę

1. Komisija reguliariai stebi, ar esama 8a straipsnio 1 dalyje nurodytų sustabdymo priežasčių.

Komisija visų pirma stebi, ar trečiosios šalys, įtrauktos į II priede pateiktą sąrašą sėkmingai užbaigus Sąjungos ir tų trečiųjų šalių dialogą dėl vizų režimo liberalizavimo, nenutrūkstamai laikosi konkrečių reikalavimų, kurie grindžiami 1 straipsniu ir kurie buvo taikomi vertinant, ar vizų režimas liberalizuotas pagrįstai.

2. Jei Komisija, atsižvelgdama į atitinkamus duomenis, ataskaitas ir statistinius duomenis, turi konkrečios ir patikimos informacijos apie bet kurios iš 8a straipsnio 1 dalyje nurodytų priežasčių buvimą, ji apie savo analizę informuoja Europos Parlamentą bei Tarybą ir tada taikomi 8e ir 8f straipsniai.

8d straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Komisija septynerius metus nuo vizų režimo su tomis trečiosiomis šalimis liberalizavimo įsigaliojimo dienos bent kartą per metus teikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai apie trečiųjų šalių, įtrauktų į II priede pateiktą sąrašą sėkmingai užbaigus Sąjungos ir tų trečiųjų šalių dialogą dėl vizų režimo liberalizavimo, stebėseną pagal 8c straipsnio 1 dalį; vėliau ataskaita teikiama, kai Komisija mano, kad tai būtina, arba kai to paprašo Europos Parlamentas ar Taryba. Ataskaitoje daugiausiai dėmesio skiriama trečiosioms šalims, kurios, konkrečia ir patikima informacija pagrįsta Komisijos nuomone, nebeatitinka tam tikrų konkrečių reikalavimų, kurie grindžiami 1 straipsniu ir kurie buvo taikomi vertinant, ar vizų režimas liberalizuotas pagrįstai.

2. Komisija taip pat teikia ataskaitas apie II priedo sąrašė nurodytas trečiąsias šalis (išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytas šalis), jei mano, kad tai būtina, arba jei to paprašo Europos Parlamentas ar Taryba.

8e straipsnis

Įgyvendinimo aktai

1. Jei Komisija, remdamasi 8b straipsnio 4 dalyje nurodytu nagrinėjimu arba 8c straipsnio 2 dalyje nurodyta analize, atsižvelgdama į vizos reikalavimo netaikymo sustabdymo pasekmes Sąjungos ir jos valstybių narių išorės santykiams su atitinkama trečiąja šalimi ir glaudžiai bendradarbiaudama su ta trečiąja šalimi dėl alternatyvių ilgalaikių sprendimų, nusprendžia, kad reikia imtis veiksmų, arba jei paprasta valstybių narių dauguma Komisijai praneša apie 8a straipsnio 1 dalies a, b, c punktuose arba d punkto i papunktyje nurodytų aplinkybių egzistavimą, Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo laikinai dvylikos mėnesių laikotarpiui sustabdomas vizos reikalavimo netaikymas atitinkamos trečiosios šalies piliečiams.

Sustabdymas taikomas tam tikroms atitinkamos trečiosios šalies piliečių kategorijoms, nustatytoms remiantis atitinkamų rūšių kelionės dokumentais ir, jei tinka, papildomais kriterijais. Spręsdama, kurioms kategorijoms sustabdymas taikytinas, Komisija pagal turimą informaciją įtraukia kategorijas, kurios yra pakankamai plačios, kad būtų galima veiksmingai padėti panaikinti aplinkybes, kurios lėmė sustabdymą; priimdama sprendimą ji laikosi proporcingumo ir nediskriminavimo principo pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnį. Tame įgyvendinimo akte nustatoma data, nuo kurios įsigalioja vizos reikalavimo netaikymo sustabdymas.

Komisija priima pirmoje pastraipoje nurodytą įgyvendinimo aktą per mėnesį nuo:

- a) 8b straipsnyje nurodyto pranešimo gavimo;
- b) tada, kai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie savo analizę, nurodytą 8c straipsnio 2 dalyje;
- c) paprastos valstybių narių daugumos pranešimo apie 8a straipsnio 1 dalies a, b, c punktuose arba d punkto i papunktyje nurodytų priežasčių egzistavimą gavimo.

Pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 11 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Jei yra pagrįstų privalomų skubos priežasčių, Komisija pagal 11 straipsnio 4 dalyje nurodytą procedūrą priima tiesiogiai taikomus įgyvendinimo aktus ir laikinai dvylikos mėnesių laikotarpiui sustabdo vizos reikalavimo netaikymą atitinkamos trečiosios šalies piliečiams.

3. Sustabdymo laikotarpiu Komisija užmezga intensyvų dialogą su atitinkama trečiąja šalimi, kad būtų panaikintos susidariusios aplinkybės.

4. Jei aplinkybės, dėl kurių vizos reikalavimo netaikymas buvo laikinai sustabdytas, panaikinamos nesibaigus įgyvendinimo aktų, priimtų pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis, galiojimo laikotarpiui, Komisija pagal 11 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą priima įgyvendinimo aktą dėl laikino sustabdymo panaikinimo.

8f straipsnis

Deleguotieji aktai

1. Jei 8a straipsnyje nurodytos priežastys ir toliau išlieka, Komisija ne vėliau kaip likus dviem mėnesiams iki 8e straipsnio 1 dalyje nurodyto dvylikos mėnesių laikotarpio pabaigos pagal 10 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo iš dalies keičiamas II priedas ir laikinai 24 mėnesių laikotarpiui sustabdomas to priedo taikymas visiems atitinkamos trečiosios šalies piliečiams.

Darant tą pakeitimą šalia atitinkamos trečiosios šalies pavadinimo įterpiama išnaša, kurioje nurodoma, kad tos trečiosios šalies atžvilgiu vizos reikalavimo netaikymas sustabdomas, taip pat nurodomas to sustabdymo laikotarpis. Deleguotasis aktas įsigalioja nuo 8e straipsnio 1 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto galiojimo pabaigos dienos.

2. Nedarant poveikio 6 straipsnio taikymui, sustabdymo laikotarpiu atitinkamos trečiosios šalies piliečiai kirsdami valstybių narių išorės sienas privalo turėti vizą.

3. Valstybė narė, kuri pagal 6 straipsnį numato naujus vizos reikalavimo netaikymo tam tikrai trečiosios šalies, kuriai taikomas aktas, kuriuo laikinai sustabdomas vizos reikalavimo netaikymas, piliečių kategorijai atvejus, apie tas priemones praneša pagal 12 straipsnį.

4. Iki deleguotojo akto, priimto pagal šio straipsnio 1 dalį, galiojimo laikotarpio pabaigos Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą.

Kartu su ataskaita gali būti pateiktas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų iš dalies keičiamas šis reglamentas, kad nuoroda į atitinkamą trečiąją šalį būtų perkelta iš II priedo į I priedą. Tokiu atveju Komisija pagal 10 straipsnį priima papildomą deleguotąjį aktą, kuriuo iš dalies keičiamas II priedas, kad vizos reikalavimo netaikymo sustabdymo laikotarpis būtų pratęstas nuo deleguotojo akto, priimto pagal šio straipsnio 1 dalį, galiojimo laikotarpio pabaigos iki pakeitimo, kuriuo atitinkama trečioji šalis perkeliama į I priedą, įsigaliojimo. Išnaša atitinkamai iš dalies keičiama.

5. Jei aplinkybės, dėl kurių vizos reikalavimo netaikymas buvo laikinai sustabdytas, panaikinamos nesibaigus deleguotųjų aktų, priimtų pagal šio straipsnio 1 ir 4 dalis, galiojimo laikotarpiui, Komisija pagal 10 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriuo iš dalies keičiamas II priedas, kad laikinas sustabdymas būtų panaikintas.“

4. 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 3 dalyje žodžiai „8 straipsnio 6 dalies b punkte“ pakeičiami žodžiais „8f straipsnyje“;
- b) 4 dalyje žodžiai „8 straipsnio 6 dalies b punkte“ pakeičiami žodžiais „8f straipsnyje“;
- c) 8 dalyje žodžiai „8 straipsnio 6 dalies b punkte“ pakeičiami žodžiais „8f straipsnyje“;

5. 11 straipsnis papildomas šia 4 dalimi:

„4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.
Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė